

Cēsis 2025.gadā kļūs par Latvijas kultūras galvaspilsētu

Turot publiski pausto solījumu par Eiropas kultūras galvaspilsētai 2027.gadam sagatavotās kultūras programmas īstenošanu, Cēsis kopā ar novada pagastiem īstenos apjomīgu kultūras programmu un 2025.gadā iemirdzēsies kā Latvijas kultūras galvaspilsēta. Šis būs ievērojamu nacionālu un starptautisko notikumu kopums visa gada garumā ar vadmotīvu – “Kultūra galvās, pilīs, sētās”.

Jau ziņots, ka Cēsis piedalījās Eiropas kultūras galvaspilsētas 2027.gada (EKG) atlases posmā, kurā Cēsu pieteikums netika virzīts otrajā kārtā. Gūstot lielu sabiedrības atbalstu pēc atlases posma, novērtējot ieguldīto EKG darba grupas veikumu un godājot ievērojamo kultūras iestāžu iesaisti procesā, pieņemts lēmums veidot neatkarīgu, apjomīgu un iesaistošu kultūras norišu programmu 2025.gadā.

“Cēsu novads ir bagāts – te dzīvo neskaitāmi radoši, uzņēmīgi un idejām pārpilni cilvēki. Tieši Cēsu novada sabiedrībai esam lēmuši radīt ko īpašu – radīt piedzīvojumu gada garumā, kas ieskauts kultūras norišu baudījumā. Mēs solījām īstenot EKG programmu un to darīsim vēl ātrāk, nekā bijām iecerējuši – jau 2025.gadā! Un tieši programmas vērienīguma dēļ ar pārliecību šo sauksim par kultūras galvaspilsētas gadu,” uzsver Cēsu novada domes priekšsēdētāja vietnieks un gaidāmo norišu programmas vadītājs Atis Egliņš-Eglītis.

Gada laikā tiks īstenoti vairāki simti Latvijas un starptautiska līmeņa kultūras notikumu visā Cēsu novadā. Norise būs balstīta piecos tematiskos pīlāros, caur kuriem tiks skatīti gan lokāli, gan starptautiski jautājumi un izaicinājumi: demokrātija, izglītība, vide un klimata pārmaiņas, atjaunotne un Cēsu novada izcilība.

“Ar izceltajiem atslēgas vārdiem par kultūru “galvās, pilīs, sētās”, kas atvasināti no vārda “galvaspilsēta”, vēlamies izcelt Cēsu novada bagātības un vērtības. Vārds “galvās” sevī ietver sabiedrību, tās zināšanas, domas, idejas, aktivitātes un iespējas. Vārds “pilīs” manifestē Cēsu pilsētas kā kultūras, izglītības un sociālekonomisko procesu virzītājspēku. Savukārt “sētās” simbolizē Cēsu novada vēsturi, ainavu, objektus, viensētas un apsola notikumus katrā novada pagastā,” turpina Egliņš-Eglītis.

Saglabājot un cienot iestrādes no gatavošanās 2027.gada atlases posmam, jau šī gada laikā turpināsies darbs ar vietējiem un starptautiskajiem sadarbības partneriem. Tas garantēs gan Latvijas un Cēsu novada kultūras iestāžu, gan starptautisko partneru iesaisti procesos un ārzemju tūristu pieplūdumu novadā, Cēsu vārdam ievibrējoties ne vien Latvijā, bet visā reģionā.

Kopš 2009.gada, kad Cēsis pirmoreiz virzīja savu kandidatūru EKG statusa iegūšanai, novada kultūras dzīve kļuvusi ievērojami bagātāka un intensīvāka. Cēsu kultūras infrastruktūru papildinājusi koncertzāle “Cēsis”, kas jau teju astoņus gadus piedāvā baudīt pasaules līmeņa koncertus, teātra izrādes un kino programmu, pulcējot tūkstošiem apmeklētāju ne tikai no Latvijas, bet arī –kaimiņvalstīm. Audzis Cēsu Mākslas festivāls, starptautisku atzinību izpelnījies festivāls “Čello Cēsis”, kam vienīgajam Latvijā piešķirts Festivālu asociācijas veidotais Eiropas ievērojamāko festivālu kvalitātes zīmols “EFFE Label”. Aizvadīti jau septiņi sarunu festivāli “LAMPA”. Apjomīgi līdzekļi ieguldīti arī kultūras mantojuma saglabāšanā, konservējot un restaurējot Cēsu pils kompleksu un Cēsu Sv.Jāņa baznīcu. Esam guvuši starptautisku atzinumu kultūras jomā – gan laikraksts “Daily Mail” izcēlis Cēsis kā vienu no ievērojamākajiem galamērķiem, gan Eiropas Komisija Cēsis ievietojuši starp TOP 70 pasaules kultūras pilsētām. Un, protams, plašais Cēsu novads glabā neskaitāmus unikālus notikumus, kultūrvietas un radošas personības, ko iespējams atklāt ar jauniem un moderniem kultūras izteiksmes līdzekļiem.

Kandidējot uz 2027.gada EKG titulu, Cēsu novada dome noteica galvenos mērķus, kas jāizpilda, realizējot programmu. Šie mērķi saglabāti, plānojot 2025.gada norises:

- Cēsu kultūras telpas attīstīšanu un reģionālās un starptautiskās sadarbības kultūrā un citās starpdisciplinārās nozarēs stiprināšanu;
- nacionālas un starptautiskas nozīmes kultūras notikumu piesaisti Cēsu novadam;
- kultūras un radošo industriju ekonomiskās attīstības veicināšanu;
- kultūras nozares kapacitātes stiprināšanu, īstenojot Eiropas sadarbības projektus;
- kultūrtūrisma veicināšanu un attīstību;

- novada atpazīstamības veicināšanu, kā arī kultūras un tūrisma infrastruktūras uzlabošanu.

Cēsis dibinātas 1206.gadā, tā ir trešā vecākā pilsēta Latvijā un Latvijas karoga dzimtene. Pēc 2021.gada novadu reformas jaunajā Cēsu novadā apvienoti: Amatas pagasts, Cēsu pilsēta, Drabešu pagasts, Dzērbenes pagasts, Inešu pagasts, Jaunpiebalgas pagasts, Kaives pagasts, Liepas pagasts, Līgatnes pilsēta, Līgatnes pagasts, Mārsnēnu pagasts, Nītaures pagasts, Priekuļu pagasts, Raiskuma pagasts, Skujenes pagasts, Stalbes pagasts, Straupes pagasts, Taurenas pagasts, Vaives pagasts, Vecpiebalgas pagasts, Veselavas pagasts, Zaubes pagasts, Zosēnu pagasts.